

Xi Jinpings utrensning av den högsta militära ledningen: orsaker och konsekvenser

Mattias Burell och Oscar Almén

Nyligen meddelades att två generaler i Kinas högsta militära ledning, centrala militärkommissionen (CMC), anklagas för brott och illojalitet mot kinesiska kommunistpartiet (KKP). Utrensningsen är anmärkningsvärd då en av generalerna, Zhang Youxia, är Kinas näst högste militäre ledare efter Xi Jinping. Detta memo sammanfattar ett antal internationella analyser av orsaken till utrensningen och potentiella inrikespolitiska och säkerhetspolitiska konsekvenser.

LÖRDAGEN DEN 24 januari 2026 förmedlade Kinas Försvarsministerium nyheten att general Zhang Youxia, vice-ordförande i CMC, och General Liu Zhenli, stabschef för CMC:s sambandscentral, utreds för korruption, samt mer allvarigt för att ha undergrävt intern disciplin och skadat CMC:s ”ordförande-ansvarssystem”.¹ Det bör noteras att Kinas militär, Folkets Befrielsearmé (People’s Liberation Army, PLA), är kommunistpartiets väpnade gren och därmed inte underställd staten utan styrs av Partiet.

Utrensningsen av de två generalerna innebär att det CMC som tillsattes år 2022 med sju personer, efter den 20:e Partikongressen, har reducerats till enbart två: Xi Jinping själv och Zhang Shengmin, politisk kommissarie ansvarig för intern disciplin och anti-korruptionsarbete inom PLA. Fem personer har alltså rensats ut från CMC: generalerna Zhang Youxia och Liu Zhenli (2026), generalerna Miao Hua och He Weidong (2025), samt general och försvarsminister Li Shangfu (2024). Dessutom har många andra PLA-ledare rensats ut de senaste åren, oftast med anklagelser för korruption och maktmissbruk. Sedan Xi Jinping 2012 tillträdde som ledare för KKP och ordförande för CMC har cirka 80 generaler blivit avsatta, varav åtta medlemmar i CMC. Dessutom har cirka 200,000 anställda inom Folkets befrielsearmé blivit anklagade för korruption de senaste 10 åren.²

Det som sticker ut med utrensningen av Zhang Youxia och Liu Zhenli är att den allvarligaste anklagelsen

tycks gälla undergrävande av Xi Jinpings auktoritet. Detta tyder på att Xi Jinping inte tolererar några avvikande åsikter ens av högt uppsatta och betrodda personer, samt att han inte längre tvekar att göra sig av med personer som ansetts tillhöra hans närmaste krets inom KKP:s och PLA:s ledning.

VEM ÄR ZHANG YOUXIA OCH VARFÖR ÄR DETTA UPPSEENDEVÄCKANDE?

Zhang Youxia har en lång karriär inom PLA:s armégren. Han rekryterades som 18-åring 1968, gjorde snabb karriär och deltog i gränsskriget mellan Kina och Vietnam 1979, samt i militära operationer vid gränsen mot Vietnam 1984. Han är en av få militära befälhavare i CMC och i hela Kina som har praktisk krigserfarenhet. Trots sin höga ålder vid den 20:e partikongressen 2022 fick Zhang stanna kvar som förste vice ordförande vid CMC, under ordförande Xi Jinping, trots regler för obligatorisk pensionering vid 68 års ålder.

Zhangs och Xi Jinpings fäder kom från samma region i Shaanxi, anslöt sig till KKP och var verksamma inom PLA ungefär samtidigt. Det finns alltså kopplingar mellan Zhang Youxia och Xi Jinping sedan många år och de tillhör den privilegierade delen av KKP som kallas den ”röda adeln”. Således kan man ana att det bör finnas starka lojalitetsband mellan dem, men nu är dessa band tydligen brutna.

1 Detta system infördes i CMC 2017 och innebär att ordföranden, dvs Xi Jinping, har den yttersta beslutsmakten. Det är alltså inte ett kollektivt ledarskap i detta organ.

2 Lo Siu-hing, The persistent purge of Chinese military leaders and its political implications, *Master Insight* [灼見名家], 2026-01-26. 中國軍方高層大清洗及其政治影響 | 盧兆興 - 灼見名家.

Zhang Youxias nätverk bygger på en lång karriär inom PLA och kommunistpartiet. Givet sin privilegierade familjebakgrund, erfarenhet och position inom både parti- och PLA-hierarkin, har Zhang Youxia nära kopplingar till den äldsta politiska eliten och informella nätverk som är en del av Kinas politiska system, även om de är undertryckta av KKP. Således är Zhang Youxia ingen enkel politisk bricka att göra sig av med. Utrensningen framstår snarare som en utmaning och ett potentiellt riskabelt åtagande.

En annan bakgrundsfaktor är den antikorrupsionskampanj som Xi Jinping har drivit sedan 2012. Kampanjen mot korruption har haft ett brett anslag mot hela statsförvaltningen, inom KKP och PLA. Kampanjens fokusflyttning mot PLA sedan 2016 har två orsaker: dels för att korruptionen var utbredd inom PLA sedan 1990-talet, och därefter i takt med militärens ökande budgetanslag. Utrensning av korruption inom PLA är extra viktigt eftersom dess våldsmonopol är en garant för regimens stabilitet och KKP:s maktinnehav. Politiska ledare som kan kontrollera PLA och lita på dess lojalitet kan även styra över landet och behålla makten.

ORSAKERNA BAKOM UTRENSNINGEN: TRE FÖRKLARINGSMODELLER

Det har skrivits en mängd analyser av experter på kinesisk politik och militär om varför Xi Jinping genomförde utrensningen av Zhang och Liu. Här sammanställer vi några av dessa bedömningar. I många analyser lyfts flera orsaker fram eftersom de ofta är nära sammanlänkade. Framför allt tre förklaringsmodeller lyfts fram:

1) Vanskötsel och korruption

Denna förklaringsmodell lägger fokus på generalernas vandel och kompetens. Från officiellt kinesiskt håll anklagas generalerna för korruption, vilket är en standardanklagelse vid politiska utrensningar. Det är sannolikt att generalerna faktiskt har tagit emot mutor och betalat med tjänster, då detta utgör en del av det politiska spelet inom PLA och parti-staten mer generellt.

Problem med korruption och maktmissbruk har länge varit omfattande och tycks vara ett slags ”systemfel” som Xi Jinping avser eliminera. Officiell statistik visar att antalet utredningar för korruption och ”politisk icke-disciplin” ökade från cirka 400 000 år 2016 till 983 000 år 2025. Kurvan för straff som riktats specifikt mot seniora ledare i Kina har också stigit de senaste tio åren.³ Det är tydligt att Xi Jinping under lång tid riktat in sig på att etablera Partiets kontroll över PLA och säkra sin makt inom militären.⁴

Flera analytiker menar dock att Xis antikorrupsionskampanj är svepskäl när det gäller de högsta PLA-befälen, och att det oftast handlar om att eliminera meningsmotståndare, konkurrerande faktitioner inom KKP/PLA. Om Xi Jinping upplever någon som ett hot är det bäst att agera först och visa vem som bestämmer, enligt denna tolkning. I just det politiska spelet kan korruptionsanklagelser vara användbara, speciellt som det varit mer regel än undantag att ha kommit i kontakt med korruption. Wall Street Journal gick tidigt ut med uppgiften om en källa som hävdar att Zhang anklagats för att ha läckt känslig militär information om Kinas kärnvapenprogram till USA. Även om detta inte är särskilt troligt, och ingen sådan anklagelse har framförts offentligt, kan ett sådant rykte stärka legitimiteten i anklagelserna mot Zhang.⁵ Vidare kanske Xi vill visa att hans antikorrupsionskampanj inte gör några undantag och att han kan offra nära kollegor trots tidigare lojaliteter. Men det ena utesluter inte det andra. En sista poäng är att Xi Jinping nu helt har rensat ut det gamla gardet och kan fylla CMC med nya lojala befälhavare efter den 21:a partikongressen som äger rum 2027. På så sätt ligger frågan om korruption nära nästa förklaringsmodell där fokus ligger på maktkamp.

2) Maktkamp

Flest analytiker menar att det hela handlar om maktkamp. Att den officiella anklagelsen, förutom korruption, även inkluderar ett ”underminerande av CMC:s ordförande-ansvarssystem” är en tydlig antydning om att

3 Xi Jinping is immensely powerful. Why can't he stamp out corruption?, *The Economist*, 2026-01-28. <https://www.economist.com/china/2026/01/28/xi-jinping-is-immensely-powerful-why-cant-he-stamp-out-corruption>

4 James Char. Chinese civil-military relations. In Richard A. Bitzinger & James Char (eds.) *Reshaping the Chinese Military* (Routledge, 2018), pp. 10-44.

5 Joel Wuthnow, Can Xi Jinping Control the PLA?, *China Leadership Monitor* 83, March 1, 2025; Jonathan A. Czin, Plotting the Course to Xi's Fourth Term: Preparations, Predictions, and Possibilities, *China Leadership Monitor* 85, September 1, 2025; Guoguang Wu, The Dictator's Dilemma toward the 21st Party Congress, *China Leadership Monitor* 86, December 1, 2025; François Godement, The Purge of Zhang Youxia: Reading China's Army-Party Relations Through the Tea Leaves, *Institut Montaigne*, 2026-01-26. *The Purge of Zhang Youxia: Reading China's Army-Party Relations Through Tea Leaves* | *Institut Montaigne*; Simone McCarthy, Xi has absolute control over China's military. Now he wants more. *CNN World*, 2026-01-26. *Analysis: Xi has absolute control over China's military. Now he wants more* | *CNN*; Lingling Wei and Chun Han Wong, China's Top General Accused of Giving Nuclear Secrets to U.S., *Wall Street Journal*, 2026-01-25. https://www.wsj.com/world/china/chinas-top-general-accused-of-giving-nuclear-secrets-to-u-s-b8f59dae?mod=china_news_article_pos1%20%20

det finns politiska motiv bakom utrensningen och att Zhang och Liu utmanade Xi Jinping.⁶ Samtidigt är inte detta ett direkt bevis för att Zhang och Liu faktiskt skulle ha utgjort ett hot mot Xi, bara att de anklagas för det.⁷

Trots Xi Jinpings politiska dominans finns det bedömare som menar att Zhang tog för stort utrymme och bland annat inför utländska kontakter framställde sig som viktigare än vad Xi kunde acceptera.⁸ Andra pekar på att utrensningarna är en del av Xis förberedelser inför 21:a partikongressen 2027. Han behöver stärka sin auktoritet och styra utfallet så mycket som möjligt och strukturella faktorer snarare än vänskapsband är avgörande för att behålla makten.⁹ Vissa analytiker menar att Xi vill bryta ner nätverk inom PLA och skapa en mer personcentrerad diktatur under sitt eget beslutsfattande. Det ska alltså inte finnas någon maktindelning alls i systemet, och den senaste utrensningen är en pusselbit i det projektet.¹⁰

Det finns dock röster som ifrågasätter maktkampsförklaringen och menar att det är svårt att se hur Zhang och Liu eller någon annan skulle kunna utmana Xi Jinping och att Xi därför inte heller bör ha känt sig hotad. I denna tolkning har utrensningen inte heller inneburit någon förändring för Xi Jinpings maktposition.¹¹

3) Policykonflikter om PLA:s styrning och inriktning

En tredje förklaring till Zhangs utrensning från CMC skulle kunna vara åsiktsskillnader mellan honom och Xi i olika policyfrågor vad gäller PLA:s organisation, verksamhet och prioriteringar. Denna förklaringsmodell är kopplad med andra faktorer som korruption i PLA och maktkamp i CMC. Kinaanalytiker har länge uppmärksammat att konflikter om policyinriktning ofta

är kopplade till olika intressegrupper och nätverk som existerar både inom KKP och PLA.¹²

I substans råder det ingen konflikt inom CMC gällande målet att modernisera och professionalisera PLA, och att stärka dess stridsförmåga. Dock är det troligt att flera PLA-generaler anser att antikorrupcionskampanjen och ett fokus på politisk lojalitet inom militären visserligen är nödvändig, men att den har tagit för mycket tid och resurser i anspråk på bekostnad av annan verksamhet. Xi Jinping tycks dock anse att en systematisk upprepning av korruption och inkompetens är nödvändig och på denna punkt kan konflikter ha uppstått.¹³

Det kan även ha funnits åsiktsskillnader om hur resurser inom PLA ska fördelas mellan olika försvarsgrenar samt tidsplanen för hur PLA ska uppnå en samordnad förmåga att kunna angripa Taiwan 2027. Det finns tecken på att det har funnits oenigheter mellan Xi och generalerna Zhang och Liu om dessa frågor. Enligt vissa bedömare har Xi visat otålighet med en alltför långsam tidsplan för PLA:s militära övningar och stridsförmåga mot Taiwan, och varit irriterad över Zhangs och Lius idéer om prioriteringar i PLA:s verksamhet. Denna konflikt och Xis intolerans mot avvikande åsikter har säkert bidragit till de två generalernas fall.¹⁴

SLUTSATS OM DE TRE ORSAKSFÖRKLARINGARNA

Sannolikt spelar alla tre förklaringsmodeller en viss roll, men det är svårt att bortse ifrån att denna utrensning av Kinas högst rankade general till största del handlat om maktkamp. Om huvudorsaken hade varit vanskötsel eller policykonflikt borde det räcka med att bara pensionera Zhang.¹⁵ Men troligen utgjorde Zhang ett potentiellt hot mot Xi Jinping, även om han hade tvingats bort från sin officiella post.

6 Chris Buckley, In Xi's China, Even the Mightiest General Can Fall, *The New York Times*, 2026-01-26. In *Xi's China, Top General's Fall Shows Precariousness of Power - The New York Times*

7 François Godement, The Purge of Zhang Youxia.

8 Tang Minghui, Zhang Youxia's military threats against Taiwan are ineffective [張又俠武嚇台灣無效還], *Up Media* [上報], 2026-01-29. <https://www.upmedia.net/tw/commentary/china-hong-kong-insights/250610>

9 Wu Guoguang, Why Did Xi Jinping Purge Zhang Youxia?, *Bumingbai podcast*, 2026-01-25. https://bumingbai-net.translate.google.com/2026/01/27/ep-195-text/?_x_tr_sl=zh-CN&_x_tr_tl=en&_x_tr_hl=en&_x_tr_pto=wapp.

10 Matthew Johnson, Late Stalinism in China, *Jamestown: China Brief*, 2026-01-26. *Late Stalinism in Beijing - Jamestown*; Jonathan Czin & John Culver. Xi the Destroyer: The Latest Military Purge Signals China's Leader is Entering a New Era. *Foreign Affairs*, 2 Februari 2026. <https://www.foreignaffairs.com/china/ci-destroyer>.

11 David S. Goodman, Xi Jinping dismissed two of China's most senior generals. What does this mean? *The Conversation*, 2026-01-28. <https://theconversation.com/xi-jinping-has-dismissed-two-of-chinas-most-senior-generals-what-does-this-mean-274425>

12 Tang Tsou, *The Cultural Revolution and Post-Mao Reforms*. (The University of Chicago Press, 1986); Joseph Fewsmith, *Dilemmas of Reform in China: Political Conflict and Economic Debate*. (M.E. Sharpe 1994), pp. 3-16, 241-253.

13 Simone McCarthy, Xi has absolute over China's military. Now he wants more.

14 Tristian Tang, Zhang Youxia's Difference with Xi Jinping Led to His Purge, *Jamestown: China Brief*, 2026-01-26. *Zhang Youxia's Differences with Xi Jinping Led to His Purge - Jamestown*

15 En "utrensning" innebär, till skillnad från pensionering, att personen utsätts för disciplin-åtgärder, utesluts från KKP, och mister ett antal privilegier, Det kan även innebära husarrest på obestämd tid.

Konsekvenser av generalernas utrensning

Vilka inrikes- och utrikespolitiska följder kan utrensningen av Zhang Youxia få? Konsekvenserna är till stor del kopplade till orsakerna bakom utrensningen, och detta vet vi fortfarande inte så mycket om. Det finns ändå anledning att resonera om möjliga konsekvenser. Inom inrikespolitiken innebär utrensningarna att KKP ytterligare stärker sin kontroll över militären. Sedan Xi Jinping tog över positionen som Kinas högste ledare har han stärkt partiets kontroll över alla samhällssektorer, inklusive näringsliv, civilsamhälle, rättsväsende, akademien och militären. Utrensningen av Zhang och Liu är en del av ett mönster som pågått under lång tid.

Det innebär en ytterligare maktkoncentration till Xi personligen. Även om Zhang ansågs vara lojal mot Xi och inte tillhörde någon gruppering – för dessa särintressen anses Xi redan ha rensat bort – var han en av få inom toppledarskiktet som ansågs kunna utgöra någon slags motvikt till Xi. Han har kunnat föra fram kritik och bedömningar i militära frågor som inte helt överensstämde med Xis. Nu kommer Xi att vara i princip oemotsagd, vilket gör det lättare för honom att driva igenom sin vilja, men samtidigt riskerar att leda till beslut som är mindre väl avvägda. Drew Thompson, en av få bedömare som träffat Zhang Youxia, menar att utrensningen av Zhang innebär att risken för felbedömningar i CMC ökar. Dessutom påpekar Drew och flera med honom att Zhang var en viktig mellanhand för kontakterna mellan PLA och USA:s militära ledning. Risken är att även denna kommunikation försvagas.¹⁶

För PLA innebär utrensningen att den högsta ledningen nu saknar praktisk militär krigserfarenhet. Många analytiker menar att detta försvagar PLA på kort sikt, dels för att den militära kompetensen och erfarenheten urholkas, dels för att moralen inom militären sänks till följd av instabilitet och rädsla för represalier. Samordning mellan vapengrenarna riskerar även att försvagas då general Liu Zhenli var ansvarig för det.

Det innebär att beslutsgången blir långsammare och att koordinering försvåras. Brist på krigserfarenhet och oklarhet kring krigsmoralen i PLA är faktorer som gör att det råder osäkerhet vilken stridsförmåga PLA faktiskt besitter.¹⁷

Hur länge detta tillstånd varar styrs delvis av hur lång tid det tar innan Xi Jinping utser nya medlemmar i CMC. Formellt utses medlemmarna i CMC av Kommunistpartiets centralkommitté. Xi kan välja att vänta till nästa partikongress, hösten 2027, med att utse nya medlemmar i CMC för att försäkra sig om att det blir en så optimal sammansättning av lojala militärer som möjligt.

De flesta bedömare är överens om att oredan i CMC på kort sikt innebär att risken för en större militär aggression mot Taiwan minskar. Fokus kommer nu att vara att säkerställa lugn och kontroll i de egna leden. Dessutom skulle Xi aldrig riskera att sätta igång en sådan operation utan att militären är helt förberedd och kan garantera framgång. Däremot kommer mycket rutinverksamhet, såsom dagliga trupprörelser med flyg och krigsskepp runt Taiwan, att kunna fortsätta. Samtidigt pekar analytiker på risken att yngre ambitiösa officerare ger sig in på osäkra militära operationer för att visa framfötterna och på så sätt uppvisa lojalitet mot Xi Jinping.¹⁸

På medellång och lång sikt kan dock utrensningen av Zhang och Liu innebära en ökad risk för militär konflikt. Om det stämmer att Zhang stod för en mer försiktig och tålmodig linje gällande övertagande av Taiwan än Xi, kan risken för ett militärt ingripande öka. Det finns färre röster inom PLA som vågar framföra kritik eller kan peka på riskerna för Kina med ett krig över Taiwan.

Som vanligt när det gäller politik i Kina är det mycket som är oklart för omvärlden och många rykten förekommer. Det förefaller emellertid otvetydigt att den högsta politiska och militära ledningen i Kina genomgår en av de största omvälvningarna sedan 1989. Det finns all anledning att följa händelseutvecklingen den närmaste tiden noga. ■

Mattias Burell fil.dr. i statsvetenskap och forskare vid Asienprogrammet på enheten för Global säkerhetspolitik.

Oscar Almén är docent i statsvetenskap och leder Asienprogrammet på enheten för Global säkerhetspolitik.

16 Drew Thompson, The demise of Zhang Youxia hits different, *Substack*, 2026-01-26. <https://chinadrew.substack.com/p/the-demise-of-zhang-youxia-hits-different>

17 Oscar Almén, Christopher Weidacher Hsiung, Johan Englund, Frida Lampinen och Per Olsson. *Studying China's Military Power: Analytical framework and methods*. FOI-R—5760—SE (Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut, 2025). <https://www.foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--5760--SE>.

18 Jesse Johnson, Downfall of top Chinese military officer raises questions about Xi and Taiwan, *The Japan Times*, 2026-01-26. *Downfall of top Chinese military officer raises questions about Xi and Taiwan - The Japan Times*.